

PM ČESTICE

Natalija Petrović

FREE AIR

SICK OF
POLLUTION

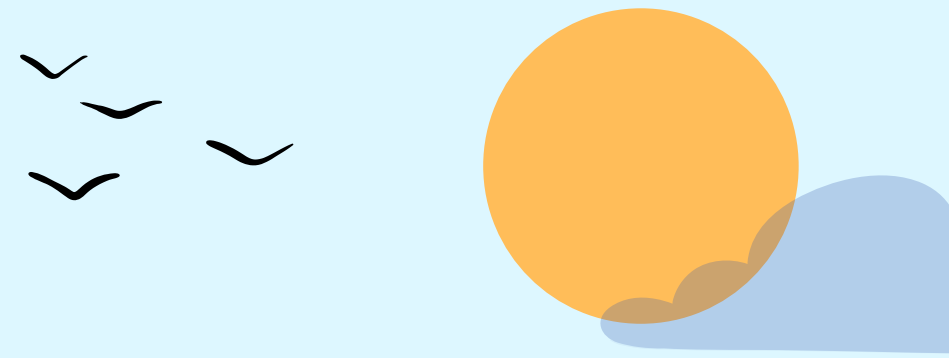

ŠTA SU PM ČESTICE

- PM (particulate matter) – suspendovane čestice u vazduhu
- Mogu biti prirodnog i antropogenog porekla
- Klasifikacija prema veličini: PM10, PM2.5, PM1

IZVORI PM ČESTICA

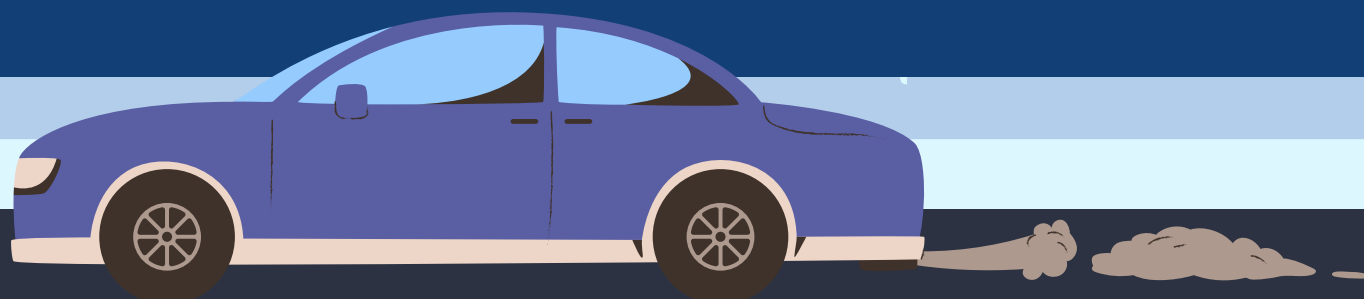

PRIRODNI

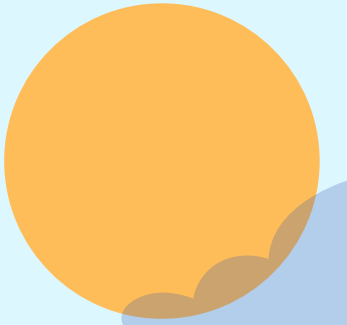
- vulkanske erupcije
- šumski požari
- prašina
- polen

ANTROPOGENI

- industrija
- saobraćaj
- sagorevanje fosilnih goriva
- grejanje

VRSTE PM ČESTICA PREMA POREKLU

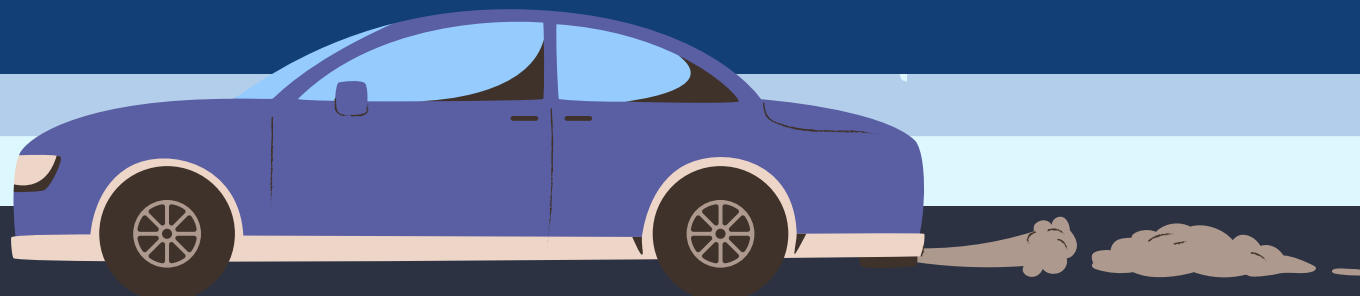

PRIMARNE

- direktno emitovane u atmosferu (čestice iz saobraćaja, industrije)

SEKUNDARNE

- nastaju hemijskim reakcijama u atmosferi (reakcije gasova kao što su SO₂ i NO_x)

KLASIFIKACIJA PM CESTICA

 PM 1

**MOGU DOSPETI U
KRVOTOK**

PM 2.5

**ULAZE DUBLJE U
PLUCA**

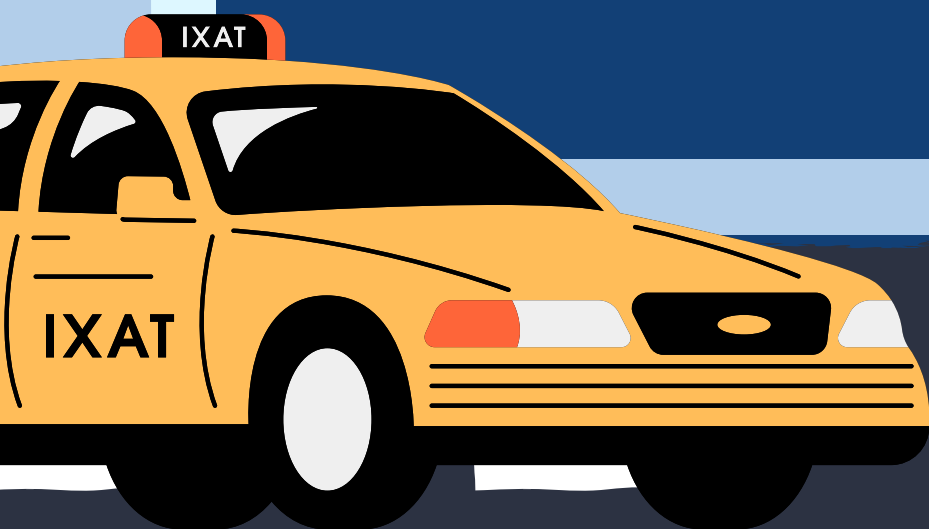
PM 10

**MOGU PRODRETI U
GORNJE DISAJNE
PUTEVE**

FORMIRANJE SEKUNDARNIH PM ČESTICA

- Hemijske reakcije u atmosferi (oksidacija gasova)
- Uticaj meteoroloških faktora (vlaga, temperatura)
- Formiranje aerosola i reakcije sa drugim zagađivačima

HEMIJSKI SASTAV PM CESTICA

- Organske i neorganske materije
- Teški metali (Pb, Cd, Hg)
- Policiklični aromatični ugljovodonici (PAH)
- Sulfati, nitrati, amonijak

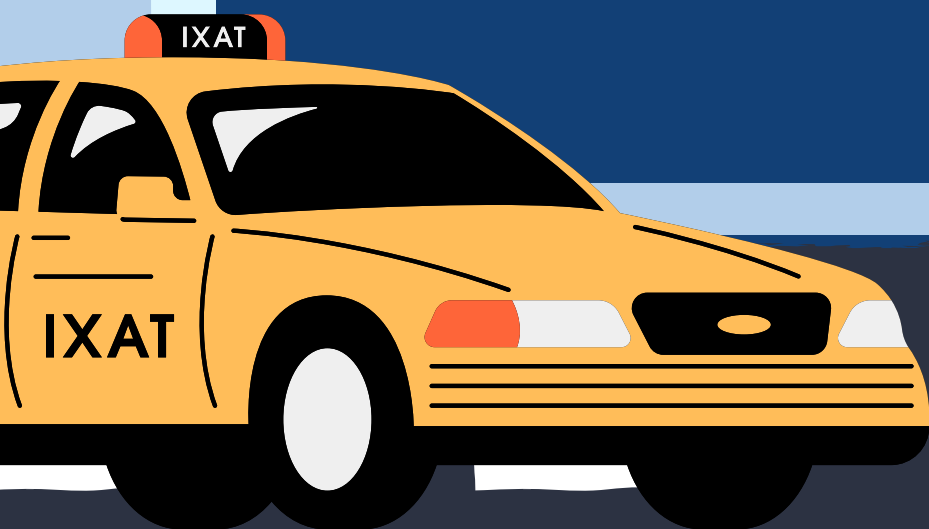
KAKO PM CESTICE UTIČU NA ZDRAVLJE?

- Respiratorne bolesi (astma, bronhitis)
- Kardiovaskularni problemi
- Povećan rizik od raka pluća

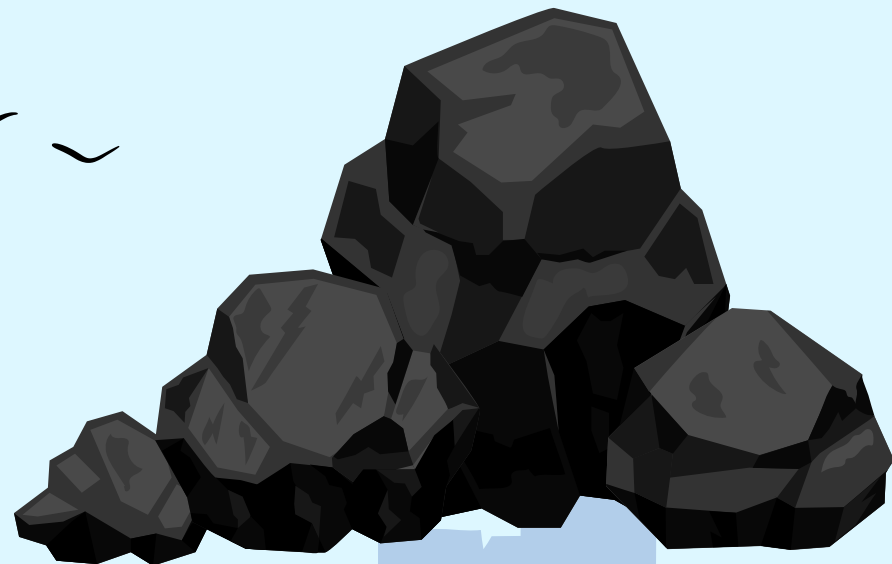

PM ČESTICE I NJIHOVA INTERAKCIJA SA DRUGIM ZAGAĐIVAČIMA

- PM čestice kao nosači drugih zagađivača
- Interakcije sa gasovima (O_3 , NO_2 , SO_2)
- Sinergistički efekti na zdravlje

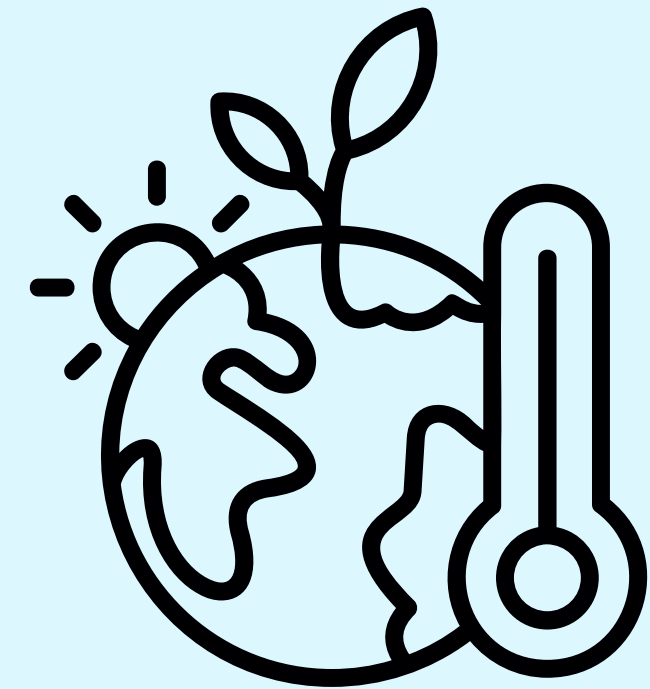
PM ČESTICE I GLOBALNO ZAGREVANJE

**CRNI UGLJENIK I
EFEKAT
ZAGREVANJA**

**PM ČESTICE I
OBLACNOST**

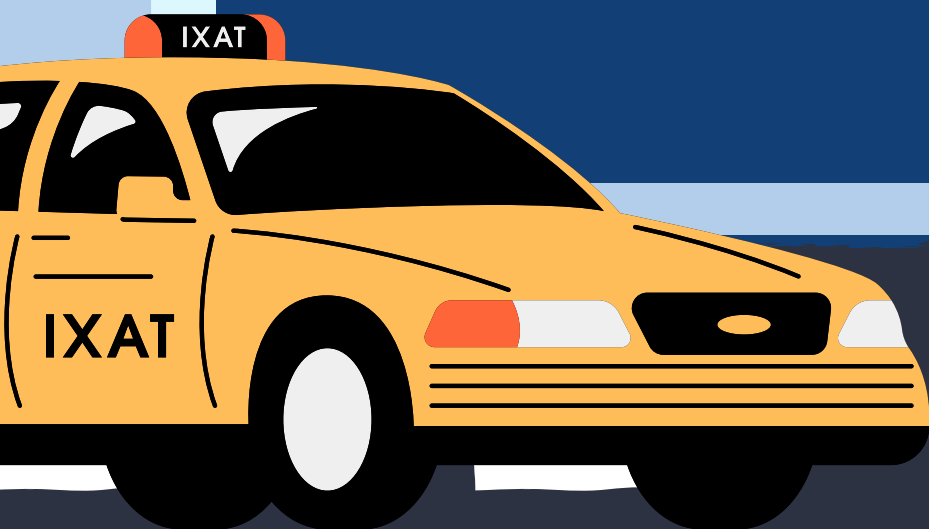

**UTICAJ NA
KLIMATSKE PROMENE**

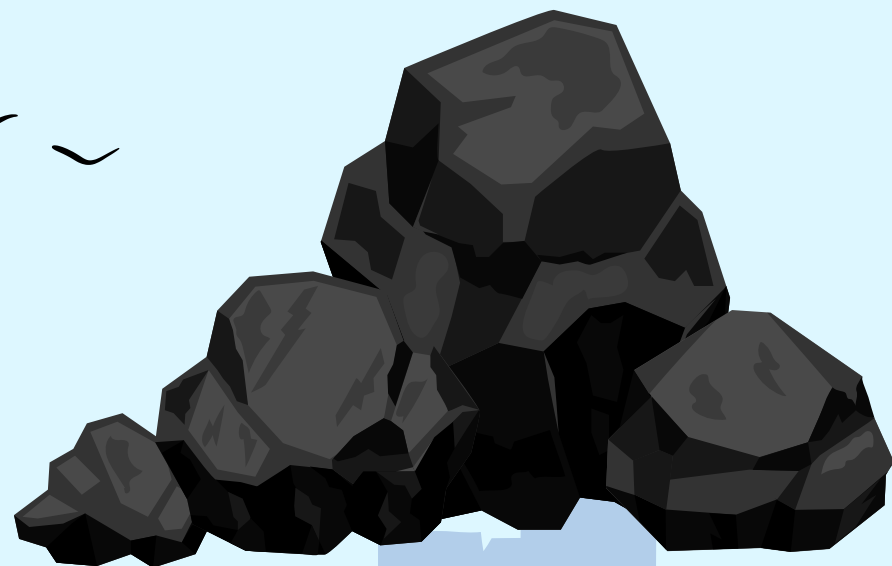

PM ČESTICE U URBANIM SREDINAMA

- Glavni izvori zagađenja
- Efekti na lokalnu klimu
- Mogućnosti smanjenja

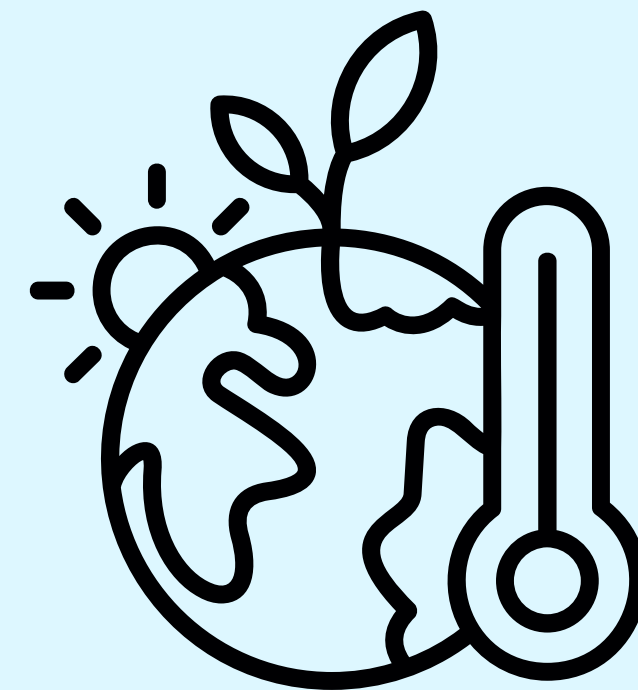
PM ČESTICE U URBANIM SREDINAMA

**CRNI UGLJENIK I
EFEKAT
ZAGREVANJA**

**PM ČESTICE I
OBLACNOST**

**UTICAJ NA
KLIMATSKE PROMENE**

MERENJE KONČENTRACIJE PM CESTICA

- Gravimetrijske metode
- Optički senzori
- Automatizovani monitori kvaliteta
vazduha

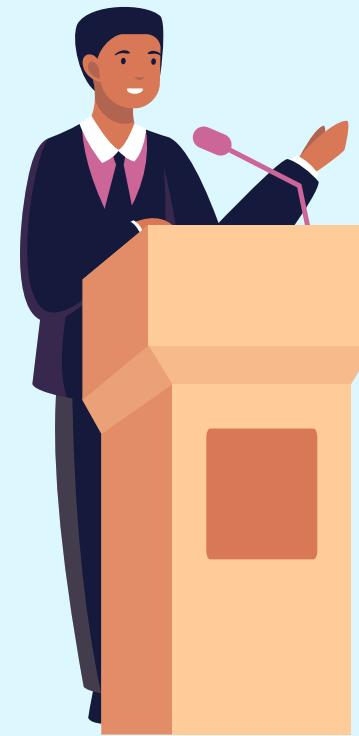

TEHNOLOGIJE ZA SMANJENJE PM ČESTICA

- Industrijski filteri
- Elektrofilteri
- Kontrola emisija u saobraćaju

POLITIKE I REGULATIVE

**NACIONALNI
PROPISI I
STANDARDI**

**DIREKTIVE EU I
SZO
PREPORUKE**

**ULOGA
LOKALNIH
VLASTI**

EDUKACIJA I SVEST GRAĐANA

- **Važnost informisanja javnosti**
- **Individualni doprinos smanjenju zagađenja**
- **Programi zaštite životne sredine**

ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

- PM čestice su ozbiljan ekološki i zdravstveni problem
- Potrebne su sistemske mere za smanjenje emisija
- Edukacija javnosti je važna

SICK OF
POLLUTION

THANK
YOU

SICK OF
POLLUTION

